

2. Beketova, A. P., Kuprina T. V., Petrikova A. (2018). Development of students' intercultural communicative tolerance in the university multilingual educational environment. The Education and Science Journal, 20, (2), 108-124. doi: 10.17853/1994 URL : https://www.researchgate.net/publication/323699595_Development_of_students'_intercultural_communicative_tolerance_in_the_university_multilingual_educational_environment

3. Voitovych R. (2013). Modernizatsiia derzhavnoho upravlinnia v umovakh hlobalnoi intehratsii. Visnyk Natsionalnoi akademii derzhavnoho upravlinnia pry Prezydentovi Ukrainy, 2, 14-23. (In Ukr.). URL : <https://khrife-journal.org/index.php/journal/article/download/507/565>

ПОЛІКУЛЬТУРНИЙ ПІДХІД ДО ВИВЧЕННЯ ПОЛЬСЬКОЇ МОВИ

Саценко Д. О.

*студентка факультету філології і журналістики
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка
м. Тернопіль, Україна*

Польська мова є однією із найпопулярніших іноземних мов серед українців. Це пов'язано зі зростаючою кількістю політичних, економічних та культурних зв'язків між двома країнами. У зв'язку з цим виникає потреба в розвитку культурологічного підходу до вивчення польської мови в Україні. Насамперед вивчення культури може допомогти покращити міжкультурну комунікацію та уникнути непорозумінь під час спілкування із представниками інших культур, а також розширить світогляд учнів.

Доцільно буде вивчати польську мову через порівняння подібностей – орієнтацію на полікультурну освіту, оскільки обидві країни мають подібну історію та географічне розташування. Таким чином, учні розвиватимуть повагу до обох культур та закріплять знання про власну, ознайомляться із загальнолюдськими цінностями. Отже, полікультурний підхід до вивчення польської мови в Україні передбачає дослідження мови через призму її культурного контексту. Це означає, що при вивченні мови вивчається не тільки її граматика та лексика, а й культурні, історичні та соціальні аспекти, які пов'язані з цією мовою:

1. *Християнська релігія*: більшість населення в обох країнах є християнами - католиками та православними.
2. *Кухня*: у польській та українській кухні є багато спільних рис, таких як використання капусти, картоплі та м'яса. Обидві кухні відомі своїми традиційними стравами, такими як *pierogi* та борщ.
3. *Фольклор*: обидві країни мають багату традицію народного мистецтва: пісні, танці, національні костюми.

V МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

4. *Історія*: у польській та українській історії були подібні періоди – польсько-українські війни та час спільного правління, що відобразилося на взаємопроникненні мовленнєвих явищ, лексем в обох мовах.

5. *Мова*: польська та українська мови належать до східнослов'янської групи мов та мають спільні корені.

Культурні свята: у Польщі та Україні є подібні традиційні свята, такі як Різдво та Великдень.

Виокремимо найбільш упізнавані та спільні етнічні дійсності для обох культур:

1. «*Wszystko będzie dobrze*» (Польща) та «*Все буде добре*» (Україна) - ці фрази вказують на позитивний настрій та надію на краще майбутнє.

2. «*Pierogi*» (Польща) та «*Вареники*» (Україна) - це традиційні страви, які мають деякі спільні риси, але при цьому мають свої відмінності у складі та формі.

3. «*Kraków*» (Польща) та «*Львів*» (Україна) - ці міста є важливими культурними та історичними центрами для обох країн.

4. «*Wigilia*» (Польща) та «*Святвечір*» (Україна) - ці традиційні свята, які відзначаються у кінці року, мають схожість у тому, що на столі повинні бути традиційні страви та обов'язковою є участь всієї родини.

5. «*Wawel*» (Польща) та «*Палац Потоцьких*» (Україна) - ці історичні пам'ятки є популярними туристичними об'єктами та символами культурної спадщини кожної країни.

6. «*Górale*» (Польща) та «*Гуцул*» (Україна) - ці етнічні групи мають схожість у традиціях та культурі, а також мають власну мову та музичні інструменти.

7. «*Слава Україні!*» - це вислів, який має важливе значення в історії України та є символом національної гідності та боротьби за свободу. Він також був використаний у Польщі під час Другої світової війни в якості лозунгу українських партизанів.

Крім того, польська мова містить багато виразів, які відображають власне свою культуру, історію та традиції. Такі вирази можуть використовуватися у польському музичному мистецтві та літературі, тому їх вивчення допоможе учням краще зрозуміти польську культуру та менталітет:

1. «*Polska - biało-czerwoni*» - це вислів, який означає «Польща - біла та червона», що є національним гаслом Польщі та відображає кольори польського прапора.

2. «*Polonia semper fidelis*» - це висловлювання, яке означає «Польща завжди вірна», та є символом лояльності польських емігрантів до своєї країни.

3. «*Jedność, Godność, Praca*» - це гасло, яке означає «Єдність, Гідність, Праця» та є символом національного об'єднання.

Робота з фразеологізмами також є невід'ємною частиною опанування учнями польської мови. Крім того, багато слів можуть збігатися із нашою мовою, тому що обидві входять до слов'янських груп, а також століттями вони впливали одна на одну.

Виокремимо наступні [1]:

1. «*Ni pies, ni wydra*» – ні риба, ні м'ясо; ні те, ні се.

2. «*Ani widu, ani slychu*» – ані слуху, ані духу.
3. «*Z pierwszej ręki*» – з перших вуст.
4. «*Robić z igły widły*» – робити з мухи слона.
5. «*Pasuje jak wół do karety*» – пасує як корові сідло
6. «*(Coś) poszło (komuś) w piętę*» – душа в п'яти втекла.
7. «*Siedzieć na pieniądzach*» – грошей кури не клюють.
8. «*Gruba ryba*» – важлива птиця.
9. «*W cztery oczy*» – віч-на-віч.
10. «*Być w siódmym niebie*» – бути на сьомому небі від щастя.
11. «*Co ma piernik do wiatraka*» – український відповідник: «на городі бузина, а в Києві дядько», що значить про несумісність двох дійсностей.
12. «*Janusz*» – невихована людина, яка не прислухається до думок інших (є реальним іменем).
13. «*Grażyna*» – дружина Януша, яка має звичку пліткувати за спиною (є реальним іменем).

Не варто нехтувати віковими особливостями учнів та сучасним станом розвитку польської мови та культури. Цікаво буде ознайомити їх із молодіжним сленгом, який згодом теж може стати загальноживаним або просто використовуватиметься для зображення певного періоду часу. Серед популярних польських сленгізмів можна подати такі [2]:

1. *Ziom* – чувак.
2. *Emotki* – смайлики.
3. *Spoko* – класно, круто.
4. *Ziom/ziomek* – приятель.
5. *Kumpel/kumpela* – подруга.
6. *Facetka* – дівчина, жінка, приятелька.
7. *Relacja* – сторіз в Insagram чи Facebook.
8. *Kimać* – дрімати.
9. *Iść z buta* – йти пішки.
10. *Nie ogarniać* – не розуміти.
11. *Beka z czegoś* – сміятись з чогось.
12. *Hejcić* – ненавидіти.
13. *Lajkować* – ставити лайки в соцмережах.
14. *Rozkminiąć* – думати про щось, мізкувати.
15. *Lecieć w kulki* – хитрувати.
16. *Polecieć* – дослівно «полетіти», у значенні швидко кудись сходити.

Варто відмітити, що для успішного вивчення польської мови загалом та іншомовної культури зокрема, можна задіяти інтегративний підхід до культурологічного збагачення світогляду учнів. Це може бути занурення у художню літературу, пісні, образотворче мистецтво польських авторів тощо. Отже, полікультурний підхід є необхідним для успішного вивчення іноземної мови та глибокого занурення у культуру країни, мову якої вивчаєш. Він допомагає розширити знання та збагатити досвід учнів, що є важливим для міжкультурного розуміння та співпраці у глобальному світі.

V МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

Таким чином, отримані результати праці можуть бути використані для вивчення польської мови в українському середовищі через призму спорідненості культур. Перспектива дослідження у глибшому аспекті цього питання може бути в інтегрованості культурологічного підходу, білінгвальності освіти, а також проблеми міжмовних омонімів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Польські фразеологізми, які легко буде запам'ятати українцям. URL: <https://uainkrakow.pl/polski-frazeolohizmy-yaki-lehko-zapamiataty-ukraintsiam/>
2. Сленги, фразеологізми та скорочення в польській мові. URL: <https://univerpl.com.ua/blog/slengi-frazeologizmi-ta-skorochennya-v-polskij-movi/>

КУЛЬТОРОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД ЩОДО ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Сабаль І.

*студентка факультету філології і журналістики
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка
м. Тернопіль, Україна*

Науковий керівник:

Коновальчук С.А.

*Кандидат педагогічних наук
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка
м. Тернопіль, Україна*

З кожним роком важливість вивчення іноземної мови збільшується та набуває нових та досить вагомих підстав у реалізації успішності. В теперішніх реаліях перед нами постає великий вимір нових перспектив і можливість постійно вдосконалювати свої вміння та навички. Щоб опанувати будь-яку мову потрібен час, наповнений тривалими та інтенсивними заняттями, де вкрай важливо проявляти зацікавленість до країни, покращувати своє розуміння культурних елементів та їх важливості. Відомо, що культурологічний принцип передбачає "вивчення мови на основі створеної народом оригінальної і яскравої культури, відображеної у міфології, традиціях і звичаях, усній народній творчості, у творах красного письменства, а також акумульованої в перекладних літературних творах культур інших народів" [1, с. 12] Тому саме цей підхід до вивчення іноземної мови є дуже важливим, оскільки він сприяє формуванню глобального мислення та створює інтелектуальну базу для майбутньої професійної діяльності. **Мета** – довести переваги вивчення іноземної мови через культурологічний підхід.

Опановування мовою є освітнім процесом, змістом якого є культура країни, мова якої вивчається [2, с. 86].